

Patti Smith (suom. Antti Nylén) : Päivien kirja

[PM/31 ADMIN](#)

LIISAMARI SEPPÄLÄ

Patti Smithin *Päivien kirja* (suom. Antti Nylén) rakentuu vuodesta, jossa on 366 päivää. Jokaiseen päivään liittyy kuva, jota selittää teksti. Kirja esineenä on erityisen kaunis, ja uutena se tuoksuu ihmeellisen hyvältä. Kuvat ovat niin mustavalkoisia kuin värillisiäkkin, ja ne on otettu Polaroid kameralla tai kännykällä. Osa kuvista ei ole Patti Smithin itse ottamia. Kirjaa voi selaila kuin runokirjaa, ja sen ajatuksiin voi hyvin pysähtyä tuokioksi. Lyhyttä tekstiä luetaan aina hitaammin kuin pitkää.

Kirja alkaa esipuheella, jossa kirjailija selittää teoksen syntyä. Esipuheessa minua kiinnostaa erityisesti ajatus kädestä. Patti Smithin mukaan käsi symboloi ajatuksen ja teon välistä yhteyttä.

Patti Smith kokoaa kirjaansa kulttuurivaikuttajien syntymäpäiviä. Mukaan mahtuvat vaikkapa James Joyce, Yoko Ono, Nikolai Gogol, Andrei Tarkovski ja Samuel Beckett. Kirja sisältää monia minulle kokonaan tuntemattomia musiikkiin liittyviä henkilöitä, eikä heidän taustaansa selitetä kuvatekstiä tarkemmin. Siten kirjailija jatkaa edellisistä teoksistaan tuttua tyyliään ja kehottaa lukijaa ottamaan selvää, tutustumaan lisälukemistoon. Aivan kuin hän kannustaisi seuraamaan omaa tapaansa oppia uutta: kirjoita ylös löytämäsi uudet, kiinnostavat asiat ja perehdy niihin tarkemmin ajan kanssa.

Päivien kirja kerää yhteen myös Patti Smithin omia perheenjäseniä ja sukulaisia. Mukana on myös hänen yhtyeensä soittajia. Itseoikeutetusti teokseen on päässyt myös kirjailijan kissa Cairo.

Patti Smith kertoo taiteilijoista: muusikoista, elokuvaohjaajista ja kirjailijoista. Hän kokoaa yksien kansien väliin itselleen tärkeitä henkilöitä. Olen iloinen saadessani tietää, että Henning Mankell oli Patti Smithin ystävä. Smith kertoo lyhyesti jokaisesta henkilöstä.

Nervalin lukeminen on aina innostanut minua kirjoittamaan. Se on suurin lahja, jonka taiteilija voi toisille taiteilijoille antaa: herättää toisissa halu luoda jotakin omaa. (27)
Kirjailija jatkaa ajatusta ja kehittää sitä eteenpäin kirjauksessa 28. elokuuta, joka on Johann Wolfgang von Goethen syntymäpäivä.

Suuret teokset ovat innoittajiamme. Loppu on meidän vastuullamme. (250)

Kiitollisuus taiteen tienraivaajille toistuu teoksessa, kohteet vain vaihtuvat.

Kun nuorena tyttönä löysin Picasson taiteen, se inspiroi minua tavoittelemaan uusia näkemisen tapoja ja rohkaisi lähtemään taiteilijan tielle. Hyvää syntymäpäivää, Pablo Picasso. Olen ikuisesti kiitollinen. (311)

Jonkinlaisen lakipisteen ajatus taiteilijan identiteetistä saa 9. joulukuuta.

Väliaika. Miettimässä Puccinin Tosca ja lempikohtaani aariassa: "Taiteen, rakkauden vuoksi olen elänyt." (359)

Smith on sisällyttänyt *Päivien kirjaansa* tietoa myös meille kaukaisemmista kulttuureista.

Kunnioitettu suofilainen mystikko ja runoilija Rumi sanoi, että elämässä on kysymys kiinni pitämisen ja irti päästämisen tasapainosta. (285)

Joissakin kuvissa on mukana risti, tai sitten kuva voi esittää kirkkoa. Lyhyillä merkinnöillään kirjailija kertoo myös hengellisistä kiinnostuksen kohteistaan.

Assisin pyhä Franciscus, Luonnon ja kaikkien luotujen suojeluspyhimys, nukkui pois tänä päivänä vuonna 1226. Hän kuoli laulaen Daavidin psalmin sanoja *Herra, sinua minä huudan avukseni* karulla makuusijallaan maaten, eikä hän jättänyt jälkeensä mitään aineellista, paitsi virttyneet vaatteensa. (289)

Teoksen kuvat voivat sisältää mitä tahansa: asetelmia, muotokuvia, patsaita, vuoteita, puutarhoja, hautoja, koruja, kahvikuppeja ja t-paitoja. Kirjoituspöydän tärkeillä pienillä esineillä on asiaa kirjailijalle.

Älä luovuta, vaikka miten kävisi. Niin tuntuvat talismaanini kuiskailevan. (28)

Päivien kirja liikkuu monessa maanosassa, maassa ja kaupungissa: Japanissa, Islannissa, Australiassa, Tanskassa, Zürichissä, Oslossa ja New Yorkissa. West Virginiassa on vielä talvi 23. maaliskuuta.

Sateli lunta kuunnellessani seitsemättä sinfoniaa. Sen siivillä liitelin kaikkien huolten ulottumattomiin. (85)

On selvää, että kiinnostus ympäröivään maailmaan on syntynyt jo lapsuudessa.

Tämä oli lapsuuteni lempikirjoja – “Maailman ympäri tuhannessa valokuvassa”. Vuonna 1954 aloin pitää listaa paikoista, joissa tahtoisin käydä. Sallimus on ollut minulle hyvä, ja kameroinen olen käynyt niistä monissa. Seuraan nyt omia jalanjälkiäni kellastuneilla sivuilla, joita muuan unelmoiva kaksitoistavuotias tyttö kerran ahkerasti sormeili. (10)

Tuntuu, kuin kirjan kuvatekstiin kirjoitettaisiin jokin taiteilijalle tärkeä ilmiö, ja sitten siitä kerrottaisiin esimerkki. Opettajat ja opettaminen ovat yksi monipuolisen taiteilijan kiitollisuuden kohde.

Anne Sullivan, amerikkalainen opettaja, joka johdatti nuoren Helen Kellerin ulos pimeydestä. Sullivanin syntymäpäivänä me ajattelemme kiitollisina opettajiemme auliutta ja uhrauksia. (108)

Vapaus on toinen asia, josta taiteilija on kiitollinen.

Muistutan joka päivä itseäni siitä, kuinka onnekas olenkaan saadessani määrätä oman laivani reitin ja kyetessäni pitämään itseni pinnalla. (145)

Luovan työn kintereillä vaanii aina epävarmuus. Mitä tästä työstä on syntymässä? Pystynkö tähän varmasti?

Näinä päivinä suunnitelmia tehdään optimistisella mielellä, tietoisena siitä että varsin suuri osuus niistä jää toteutumatta. Kuitenkin Mielikuvitus hallitsee. Siinä mielessä voimme matkustaa minne tahansa, paitsi jos epäily alkaa punoa juoniaan. (124)

Patti Smith onnistuu tuomaan jotain uutta jo tuttuihinkin asioihin. Heinäkuun kymmenes on merkittävän ranskalaisen kirjailijan syntymäpäivä.

Marcel Proust antoi muistille kouriintuntuvan muodon niillä tuhansilla sivuilla, jotka hän kirjoitti käsin sairavuoteellaan. (200)

Tällaisen ajatuksen taiteilija välittää koomisuudesta.

Kaikkeen autuaan ylenkatseellisesti suhtautunut Parra – joka sai Cervantes-palkinnon ja eli satakolmevuotiaaksi – oli tinkimätön vakaumuksessaan, että kaikki todellinen vakavuus piilee koomisuudessa. (282)

Viimeiseksi sitaatikseni Patti Smithin uusimmasta teoksesta valitsen tekstin 23. toukokuuta.

Odessassa syntynyt Anna Ahmatova oli yksi Venäjän merkittävimmistä ja pelottomimmista runoilijoista. Stalinin hallinto oli kieltänyt hänen teostensa levittämisen, ja murhanhimoiset puhdistukset saartoivat häntä, mutta siitä huolimatta

hän kirjoitti terrorista, joka piti kansaa kuristusotteessaan. Kaiken tämän kurjuuden keskellä hänen suurenmoiset runonsa kertovat myös kyltymättömästä kaipuusta intohimoiseen ja omistautuvaan rakkauteen. (149)

Toki voisin valita viimeisen sitaatin toisinkin. Hyvä kandidaatti löytyy tekstistä 4. kesäkuuta. Vai kiinnostaako sinua, mitä tapahtuu karkauspäivänä? Lue itse! Tutustu rohkean, avarakatseisen naisen teksteihin ja nauti sivistyneen kirjailijan ajatuksista, jotka Antti Nylén on kääntänyt taitavasti. *Päivien kirja* on tasapainoinen kokonaisuus, joka yllättää lukijansa moneen kertaan. Se todistaa tekijänsä maailman moninaisuudesta.

Smith, Patti (2023) *Päivien kirja*. [*A Book of Days*, 2022] suom. Antti Nylén. Siltala. Liisamari Seppälä on helsinkiläinen kirjoittamisen maisteri Jyväskylän yliopistosta.